

Vážení čitatelia,

v jarných mesiacoch roku 2013 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky schválil niekoľko koncentrácií a začal tiež správne konanie vo veci možného kartelu pri distribúcii IT technológií. Významnou udalosťou boli pre úrad štyri rozsudky Najvyššieho súdu SR, ktoré potvrdili správnosť predchádzajúcich rozhodnutí úradu. Išlo o zneužívanie dominantného postavenia spoločnosťou Slovnaft, bankový kartel a zneužívanie dominantného postavenia spoločnosťou ENVI-PAK. Aj o týchto prípadoch sa dočítate bližšie v Súťažnom spravodajcovi. Prinášame tiež informácie o medzinárodnej konferencii organizovanej spoločne s Právnickou fakultou UK a ďalších aktualitách. V rubrike Kto sme odpovedá na otázky týkajúce sa sankcií a ich účinku riaditeľka odboru legislatívno-právneho a európskych záležitostí Mgr. Michaela Nosa.

OBSAH

NAŠE AKTIVITY

KONTROLA KONCENTRÁCIÍ	1
KARTELOVÉ DOHODY	2
SÚDY	3
SÚŤAŽNÁ ADVOKÁCIA	
Semináre a konferencie	5
Medzirezortné pripomienkové konanie	7
Publikačné aktivity a prednášky	7
AKTUALITY Z EURÓPSKEJ KOMISIE	8
AKTUALITY Z INÝCH SÚŤAŽNÝCH AUTORÍT	9
KTO SME	10

NAŠE AKTIVITY

KONTROLA KONCENTRÁCIÍ

Koncentrácia J&T FINANCE GROUP a Poštovej banky schválená

Úrad schválil koncentráciu, ktorá má vzniknúť získaním nepriamej výlučnej kontroly podnikateľa J&T FINANCE GROUP nad Poštovou bankou. Skupina J&T pôsobiaci hlavne v oblasti bankovníctva poskytuje služby korporátneho a privátneho bankovníctva, spravuje aktíva klientov a nebankové investície Skupiny J&T činné v Slovenskej republike, Českej republike, Švajčiarsku, Ruskej federácii, Luxembursku, Lichtenštajnsku, Holandsku, Cyperskej republike a v karibskej oblasti.

Poštová banka sa zameriava najmä na poskytovanie úverov a prijímanie vkladov a svoje služby poskytuje najmä klientom v malých mestách a na vidieku. Pôsobí v Slovenskej republike a prostredníctvom pobočky zahraničnej banky aj v Českej republike. Podľa Oznámenia koncentrácie sa aktivity oboch podnikateľov prekrývajú v oblasti bankovníctva. Úrad neidentifikoval v súvislosti s koncentráciou ovplyvnený trh v zmysle Vyhlášky úradu, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o oznámení koncentrácie, preto dospel k záveru, že posudzovaná koncentrácia značne nenaruší účinnú súťaž na relevantnom trhu najmä v dôsledku vytvorenia alebo posilnenia dominantného postavenia a koncentráciu schválil.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 26. 04. 2013.

Úrad schválil koncentráciu Envien International Limited, AGROFERT HOLDING, ENVIRAL, ENAGRO, ENVI GORIVA, ROSSI, MEROCO, POĽNOSERVIS a Etahanol Energy

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky schválil koncentráciu spočívajúcu v nadobudnutí priamej výlučnej kontroly spoločnosťou Envien International Limited (ďalej len „EIL“) nad spoločnosťami:

- Poľnoservis, a. s., Leopoldov (ďalej len „POĽNOSERVIS“),
- ENAGRO, a. s., Leopoldov (ďalej len „ENAGRO“),
- ROSSI BIOFUEL Zrt., Komárom, Maďarsko (ďalej len „ROSSI“),
- MEROCO, a. s., Leopoldov (ďalej len „MEROCO“),
- ENVIRAL, a. s., Leopoldov (ďalej len „ENVIRAL“) a týmto zároveň nepriamej výlučnej kontroly nad spoločnosťou ENVIRAL Overseas Investment B.V., Schiphol, Holandsko (ďalej len „EOI“),
- ENVI Goriva d. d., so sídlom Vukovar, Chorvátsko (ďalej len „ENVI GORIVA“) a týmto zároveň nad spoločnosťou BIODIZEL VUKOVAR d. o. o., so sídlom Vukovar, Chorvátsko (ďalej len „BIODIZEL VUKOVAR“),
- ako aj a v nadobudnutí spoločnej kontroly spoločnosťami EIL a AGROFERT v spoločnosti Ethanol Energy, a. s., Vrdu, ČR (ďalej len „EE“)

Vzhľadom na previazanosť a ekonomický cieľ transakcií úrad dospel k záveru, že ide o jednu koncentráciu.

EIL - predmetom činnosti spoločnosti je podľa oznámenia koncentrácie hlavne nakupovať, získavať, vlastniť, prenajímať, spravovať, predávať alebo inak nakladať s majetkom akéhokoľvek druhu a upisovať, prevziať, nakupovať alebo inak získavať, mať v držbe, predávať alebo inak nakladať s akciami alebo inými podielmi alebo cennými papiermi akejkoľvek inej spoločnosti.

AGROFERT s majetkovou účasťou vo viac ako 200 obchodných spoločnostiach sa zaoberá výrobou, spracovaním a predajom najmä v oblasti chémie, potravinárstva, poľnohospodárstva. Pôsobí v Českej republike, Slovenskej republike, Nemecku, Taliansku, Poľsku, Maďarsku, Chorvátsku a USA.

ENVIRAL je slovenská spoločnosť, ktorá vyrába bioetanol a predáva ho v Slovenskej republike a do viacerých štátov Európskej únie.

ENAGRO je slovenská spoločnosť, ktorá obchoduje s poľnohospodárskymi komoditami (napr. repka olejná, kukurica, atď.) na území Európskej únie vrátane Slovenskej republiky.

Chorvátska spoločnosť **ENVI GORIVA** nemá vlastný výrobný program, je držiteľom majetkových účastí. Jej dcérska spoločnosť **BIODIZEL VUKOVAR**, tiež so sídlom v Chorvátsku, sa zaoberá výrobou a predajom FAME (skratka z anglického „fatty acid methyl ester“). Táto spoločnosť dodáva FAME hlavne do Maďarska, ale aj na chorvátsky trh.

Spoločnosť **ROSSI**, ako aj spoločnosť **MEROCO** sa takisto zaoberajú výrobou a predajom FAME. ROSSI je maďarská spoločnosť a predáva FAME hlavne v Maďarsku. Slovenská spoločnosť **MEROCO** dodáva FAME na území Slovenskej republiky.

POĽNOSERVIS je slovenskou spoločnosťou, ktorá vyrába a dodáva surový repkový olej hlavne na území Slovenskej republiky.

EE sa zaoberá výrobou a predajom bioetanolu odberateľom hlavne na území Českej republiky.

Úrad sa v rámci posudzovania vplyvu koncentrácie na podmienky hospodárskej súťaže zameril na skutočnosť, že 1) podnikatelia ENVIRAL a EE ako výrobcovia bioetanolu, 2) podnikatelia MEROCO a ROSSI, ktorí patrili do ekonomickej skupiny spoločnosti a BIODIZEL VUKOVAR ako výrobcovia FAME a 3) POĽNOSERVIS ako výrobca surového repkového oleja, budú priamo alebo nepriamo výlučne alebo spoločne

kontrolovaní podnikateľom EIL, pričom podnikateľ AGROFERT, ktorý bude vykonávať spoločnú kontrolu s EIL nad EE, pôsobí taktiež v oblasti výroby FAME. Dospel pritom k záveru, že z horizontálneho hľadiska koncentrácia nenaruší účinnú hospodársku súťaž v oblasti výroby a predaja bioetanolu ani v oblasti výroby a predaja FAME.

V rámci posudzovania vplyvu koncentrácie z hľadiska vertikálneho úrad posudzoval dopady na vertikálne nadväzujúcich relevantných trhoch, a to: nákup a predaj poľnohospodárskych komodít (o. i. kukurica, repka), výroba a predaj surového repkového oleja, výroba a predaj bioetanolu a výroba a predaj FAME, pričom úrad zistil, že koncentrácia z hľadiska vertikálneho posúdenia nenaruší účinnú hospodársku súťaž. Úrad ďalej zistil, že koncentrácia nenaruší účinnú hospodársku súťaž ani z hľadiska jej možných koordinovaných účinkov.

Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10. 05. 2013.

KARTELOVÉ DOHODY

Úrad začal správne konanie vo veci možnej kartelovej dohody v oblasti distribúcie IT technológií

Odbor kartelov začal dňa 20. 05. 2013 z vlastného podnetu správne konanie voči piatim podnikateľom podnikajúcim na trhu distribúcie IT technológií a služieb spojených s touto distribúciou v Slovenskej republike vo veci možnej dohody obmedzujúcej súťaž.

Úrad na základe zhromaždených dôkazov nadobudol podozrenie, že piati distribútori IT technológií sa dohodli na zavedení manipulačného, resp. administratívneho poplatku, a to v rovnakej výške a takmer v rovnakom časovom období. Takéto konanie môže byť v rozpore s § 4 zákona o ochrane hospodárskej súťaže č. 136/2001 Z. z. v platnom znení, ktorý stanovuje zákaz dohôd obmedzujúcich súťaž.

Aby úrad svoje podozrenie preveril a zaistil ďalšie podklady, vykonal ešte pred začatím správneho konania neohlásené inšpekcie v podnikateľských priestoroch viacerých podnikateľov v mestách Bratislava, Košice a Žilina. Počas inšpekcií úrad získal rôzne podklady, napríklad v podobe e-mailovej komunikácie.

Začatie konania neprejudikuje závery, ku ktorým môže Protiimonopolný úrad Slovenskej republiky dospieť v rozhodnutí.

Cenové dojednania konkurentov, t. j. kartelové dohody, patria medzi najzávažnejšie porušenia súťažných pravidiel, ktoré prinášajú prospech výlučne ich účastníkom a zvyšujú ceny pre spotrebiteľov. V prípade preukázania porušenia hrozí podnikateľom pokuta až do výšky 10% z obratu za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie. Uvedené nevyučuje možnosť účastníka zakázanej dohody obmedzujúcej súťaž získať plnú alebo čiastočnú imunitu z uloženia pokuty, ak splní podmienky stanovené zákonom (Program zhovievavosti – Leniency program).

Účastník kartelu sa môže úplne vyhnúť pokute, ak z vlastnej iniciatívy ako prvý predloží úradu rozhodujúci dôkaz o existencii takejto dohody alebo predloží informácie a dôkazy rozhodujúce pre vykonanie inšpekcie. V prípade, že účastník kartelu predloží významný dôkaz, teda taký, ktorý sám o sebe nemusí byť dostatočný na preukázanie dohody obmedzujúcej súťaž, ale v spojení s informáciami, ktoré už má úrad k dispozícii, umožní dohodu preukázať, je možná redukcia pokuty až do výšky 50% zo sankcie, ktorá by mu bola inak uložená. Podrobné podmienky neuloženia alebo zníženia pokuty sú zhrnuté v dokumente „**Program zhovievavosti (tzv. leniency program)**“ [http://www.antimon.gov.sk/files/30/2009/leniency5\(k\).rtf](http://www.antimon.gov.sk/files/30/2009/leniency5(k).rtf), ktorý upravuje okrem iného aj podrobnosti o forme podania, ako aj možnosť „rezervácie“ si poradia, v prípade, že podnikateľ potrebuje určitý čas na zhromaždenie týchto dôkazov.

SÚDY

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil rozhodnutie úradu a pokutu pre Slovnaft

Dňa 18. 04. 2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) vyhlásil rozsudok vo veci Slovnaft, a. s. verzus Protimonopolný úrad Slovenskej republiky. NS SR zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „KS BA“), ktorý v marci 2012 zrušil rozhodnutie Rady úradu spolu s prvostupňovým rozhodnutím úradu. NS SR tak svojím rozhodnutím potvrdil rozhodnutie úradu uložiť spoločnosti Slovnaft, a. s. pokutu vo výške **9 028 746 €** za zneužívanie dominantného postavenia formou diskriminácie pri veľkoobchodnom predaji benzínu na území SR v období od 01. 01. 2006 do 31. 12. 2006 a pri veľkoobchodnom predaji nafty na území SR v období od 01. 01. 2005 do 31. 12. 2006.

Slovnaft, a. s. je výrobcom pohonných hmôt na Slovensku, jeho rafinéria patrí medzi najmodernejšie v Európe. V čase

posudzovanej praxe bol lídrom na trhoch veľkoobchodného predaja automobilových benzínov a motorovej nafty a pri určovaní cenovej politiky sa mohol správať nezávisle, nakoľko nebol pod dostatočným konkurenčným tlakom.

Spoločnosť zneužila svoje dominantné postavenie netransparentnou cenovou politikou, v rámci ktorej stanovovala individuálne ceny pre odberateľov podľa ich ochoty platiť a odísť ku konkurencii. Slovnaft, a. s. mal dostatočné informácie o preferenciách a atraktivite pre konkurenciu každého svojho odberateľa, a preto vedel každému stanoviť individuálnu cenu, respektíve zľavu. Zľavy boli rozdielne a tieto rozdiely nebolo možné objektívne odôvodniť, čím došlo k diskriminácii niektorých odberateľov. Vyššie ceny v porovnaní s tými, ktoré im prináležali podľa cenovej metodiky spoločnosti, poskytovala spoločnosť tým odberateľom, ktorí neboli dostatočne atraktívni pre konkurenciu a boli teda viac závislí na spoločnosti Slovnaft, a. s.. Cieľom praxe bolo získať majetkový prospech, ktorý v prípade Slovnaftu, a. s. dosiahol výšku 203,27 mil. Sk (6 747 328 €). Dopad spočíval v tom, že odberatelia, ktorí mali menej možností odísť ku konkurencii, mali neodôvodnene vyššie ceny, čo viedlo k zníženiu spotrebiteľského prebytku. Išlo o prvý prípad, v ktorom úrad vyčíslil škodu, teda majetkový prospech, ktorý Slovnaft, a. s. získal na úkor svojich odberateľov.

KS BA rozhodnutie úradu zamietol, proti čomu sa úrad odvolal na NS SR. NS SR preskúmal napadnutý rozsudok Krajského súdu a potvrdil rozhodnutie úradu. **Proti rozhodnutiu NS SR nie je možné podať riadny opravný prostriedok.**

Najvyšší súd Slovenskej republiky potvrdil správnosť rozhodnutia úradu vo veci dohody bánk

V dňoch 21. a 22. mája 2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) rozhodol v dvoch veciach týkajúcich sa úradu a jeho rozhodnutia vo veci AKCENTA CZ. Rozsudkom z 21. mája 2013 NS SR zamietol rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „KS BA“) tak, že zamietol žalobu Slovenskej sporiteľne, a. s. voči PMÚ SR vo veci AKCENTA CZ. O deň neskôr 22. mája 2013 NS SR zamietol rozsudok KS BA, tak že zrušil žalobu VÚB, a. s. voči PMÚ SR. Oba rozsudky NS SR tak potvrdili rozhodnutie úradu z roku 2009, ktorým pokutoval spomínané banky ako aj ČSOB, a. s. za uzatvorenie kartelu, ktorého cieľom bolo vytlačiť ich konkurenta, spoločnosť AKCENTA CZ, a. s. z trhu a získať jeho klientov, resp. udržať si existujúcich klientov. Správanie bánk úrad vyhodnotil ako veľmi závažné porušenie súťažných pravidiel, nakoľko ide o rozdelenie trhu (zákazníkov), ktoré sa zaraďuje medzi ťažké kartely a uložil Slovenskej sporiteľ-

ni pokutu vo výške 3 197 912 eur, Všeobecnej úverovej banke pokutu 3 810 461 eur a ČSOB pokutu vo výške 3 183 427 eur.

Nasledoval rozklad bánk voči rozhodnutiu úradu a neskôr aj žaloba voči rozhodnutiu Rady úradu. KS BA, ktorý rozhodoval o žalobe všetkých troch pokutovaných bánk, rozhodnutie úradu zrušil a vrátil úradu na ďalšie konanie. Ako hlavný dôvod súd uviedol, že konanie bánk nemôže byť protiprávne, keďže spoločnosť AKCENTA CZ, a. s. podniká na území SR bez požadovanej licencie. Úrad sa proti rozsudku KS BA odvolal na NS SR. Naďalej zastával názor, že spoločnosť AKCENTA CZ, a. s. bola konkurentom bánk na slovenskom trhu bezhotovostných devízových operácií a fakt, či mala pre svoju činnosť povolenie, nepovažoval úrad za relevantný pre posúdenie konania bánk z hľadiska pravidiel hospodárskej súťaže. Rozhodujúce bolo, že došlo k porušeniu všeobecne akceptovaných princípov posudzovania a rozhodovania vo veci kartelových dohôd.

Tento názor podporil aj Súdny dvor Európskej únie, ktorý v odpovedi na prejudiciálne otázky NS SR zdôraznil, že „skutočnosť, že podnik dotknutý kartelovou dohodou, cieľom ktorej je obmedziť hospodársku súťaž, údajne pôsobí na relevantnom trhu v čase uzatvorenia tejto kartelovej dohody nelegálne, nemá vplyv na otázku, či tento kartel predstavuje porušenie tohto ustanovenia (článku 101 Zmluvy o fungovaní Európskej únie)“. Súdny dvor spresnil, že pravidlá hospodárskej súťaže majú nielen chrániť účastníkov súťaže a spotrebiteľov, ale aj trhy a samotnú hospodársku súťaž a ochrana dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže prináleží orgánom verejnej moci a nie podnikom alebo ich združeniam. (Podrobnejšie: <http://www.antimon.gov.sk/134/4893/sudny-dvor-rozhodol-vo-veci-prejudicialnych-otazok-najvyššieho-sudu-sr.axd>)

ENVI-PAK – ďalší úspech úradu pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky

Dňa 23. mája 2013 Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“) potvrdil správnosť rozhodnutia PMÚ SR vo veci porušenia súťažných pravidiel spoločnosťou ENVI-PAK, a.s.. NS SR zmenil rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „KS BA“) tak, že zamietol žalobu ENVI-PAK voči PMÚ SR. NS SR tým potvrdil rozhodnutia úradu, ktorými bola uložená spoločnosti ENVI-PAK pokuta vo výške 18 394 eur za zneužívanie dominantného postavenia na relevantnom trhu udeľovania súhlasu na používanie ochrannej známky Zelený bod (ďalej len „ZB“) na území Slovenskej republiky. Posudzované správanie predstavovalo porušenie slovenského zákona (§ 8 zákona) aj európskeho práva (článok 102 Zmluvy o fungovaní Európskej únie).

ENVI-PAK bol v posudzovanom období výlučným držiteľom licencie na používanie registrovanej ochrannej známky Zelený bod na území Slovenskej republiky. Na jej základe bol oprávnený udeľovať individuálne licencie (sublicencie) tretím stranám, t. j. výrobcam, distribútorom obalov a balených tovarov, dodávateľom a dovozcom na používanie ochrannej známky ZB v SR a na právo uviesť na slovenský trh tovar zabalený v obale, na ktorom sa ZB nachádza (licenční klienti). Každý importér, resp. iná povinná osoba, uvádzajúca na slovenský trh obaly, na ktorých už ZB bol umiestnený, musela uzatvoriť zmluvu s ENVI-PAK. Pre povinné osoby neexistovala žiadna alternatíva na získanie ochrannej známky ako zmluva s ENVI-PAK.

ENVI-PAK súčasne pôsobil na trhu poskytovania služieb oprávnených organizácií, t. j. zabezpečoval zber, zhodnotenie a recykláciu odpadov z obalov pre povinné osoby (servisní klienti), kde bol vystavený konkurenčnému tlaku ďalších oprávnených organizácií. Na tomto trhu sa zároveň prejavovali dopady zneužívania dominantného postavenia ENVI-PAK.

ENVI-PAK nastavil systém platieb za ZB takým spôsobom, že jeho servisní klienti, teda tí, ktorí využívali služby zabezpečenia zberu, zhodnotenie a recyklácie odpadov z obalov, mali možnosť používať ZB zadarmo, pričom licenční klienti, teda tí, ktorí mali záujem len o používanie ochrannej známky, platili za samotnú licenciu poplatok. Výsledná cena, ktorú platil podnikateľ žiadajúci len o licenciu bola vždy vyššia, než ktorú by získal, ak by bol servisným klientom ENVI-PAK. Pre povinné osoby používajúce ZB nebolo preto ekonomicky racionálne zostať, resp. stať sa servisným klientom inej konkurenčnej oprávnenej organizácie. ENVI-PAK teda zneužíval svoje dominantné postavenie na trhu poskytovaním súhlasu s použitím ochrannej známky ZB prostredníctvom individuálnych licencií tak, že v skutočnosti nepriamo nútil povinné osoby používajúce ZB využívať aj jeho služby na trhu zabezpečovanie zberu, zhodnotenia a recyklácie odpadov z obalov, čo viedlo k obmedzeniu expanzie konkurentov na tomto trhu.

Nakoľko išlo o aj porušenie európskeho práva, Európske komisia využila možnosť vyjadriť sa k prípadu. Vo svojom stanovisku, ktoré zaslala NS SR, sa vyjadrila k súbežnému uplatňovaniu slovenského a európskeho práva zakazujúceho zneužívanie dominantného postavenia, ako aj k možnosti uloženia pokuty za porušenie všeobecného zákazu zneužitia dominantného postavenia. Stanovisko Komisie sa zhodovalo so závermi úradu, ktoré predložil Najvyššiemu súdu vo svojom odvolaní. **Proti rozhodnutiu NS SR nie je možné podať riadny opravný prostriedok.**

SÚŤAŽNÁ ADVOKÁCIA

KONFERENCIE A SEMINÁRE

Na medzinárodnej konferencii v Bratislave sa stretli experti na súťažné právo

Dňa 15. mája sa na Právnickej fakulte UK v Bratislave konala medzinárodná konferencia Aktuálne trendy súťažného práva. Konferenciu zorganizoval Protimonopolný úrad Slovenskej republiky v spolupráci s Právnickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave. Partnerom podujatia bola advokátska kancelária Havel, Holásek & Partners. Konferenciu otvorila Mária Patakyová z Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Zdôraznila dôležitosť spolupráce úradu a univerzity a súčasne zaželala konferencii, ktorou chcú obe inštitúcie založiť tradíciu medzinárodných konferencií venovaných súťažnému právu, veľa úspechov. Za Protimonopolný úrad SR privítal účastníkov konferencie jeho predseda Tibor Menyhart. Pripomenul, že súťažné právo si zaslúži väčšiu pozornosť a práve otvorená konferencia má vytvoriť priestor na výmenu poznatkov medzi expertmi a tým prispieť k pozdvihnutiu úrovne hospodárskej súťaže.

novelu českého súťažného zákona, niekoľko rozhodnutí úradu a rozsudkov českých súdov týkajúcich sa hospodárskej súťaže. Radoslav Tóth, podpredseda Protimonopolného úradu SR predstavil prítomným novú stratégiu úradu, cieľom ktorej je vybudovať modernú súťažnú autoritu orientovanú na prospech spotrebiteľa. Zároveň prezentoval pripravovanú novelu Zákona o hospodárskej súťaži ako aj najzaujímavejšie prípady úradu v rozhodovacej a advokačnej činnosti.

Prvý tematický blok, ktorý uviedla Zuzana Šabová z Protimonopolného úradu SR, bol venovaný materiálnemu a formálnemu konceptu základného práva na spravodlivý proces v súťažných veciach. Svoje pohľady na túto tému predstavil Ján Mazák z Právnickej fakulty UPJŠ v Košiciach, ktorý bol v rokoch 2006 – 2012 generálnym advokátom Súdneho dvora Európskej únie. Okrem všeobecných otázok základného práva na spravodlivý proces sa zameril na to, akým spôsobom Súdny dvor Európskej únie vo svojej najnovšej judikatúre po prijatí Charty základných práv naplňa obsah pojmu základné právo na spravodlivý proces. Ivan Rumana z Najvyššieho súdu SR sa zamýšľal nad reverzným účinkom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva v oblasti súťažného práva predovšetkým pri vykonávaní inšpekcií Protimonopolným úradom. Jiří Kmec z advokátskej kancelárie Havel, Holásek & Partners sa pozrel na právo na spravodlivý proces v súťažných veciach z pohľadu judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva.

O novinkách v súťažnom práve hovorili prednášajúci v úvodnom bloku konferencie. Filip Kubík z Generálneho riaditeľstva pre hospodársku súťaž pri Európskej komisii pripomenul, čo riešila Komisia a európske súdy v oblasti súťažného práva v uplynulom roku. Michal Petr, podpredseda českého Úradu pro ochranu hospodárske súťaže priblížil

V paneli venovanom aplikácii viac ekonomického prístupu v oblasti vertikálnych obmedzení bolo zaujímavé porovnať názor ekonóma Milana Broučka z Protimonopolného úradu SR o aplikácii ekonomického prístupu v tejto oblasti a právnika Roberta Nerudu z advokátskej kancelárie Havel, Holásek & Partners, ktorý poukázal na to, že prax tento prístup nepotvrďuje. Daniel Donath z Charles River Associates sa

venoval otázkam obmedzenia cien pre ďalší predaj a Philip Marsden z Britského inštitútu medzinárodného a komparatívneho práva porovnával prístupy k vertikálnym obmedzeniam v USA a Európe.

Záverečný blok prednášok bol venovaný zodpovednosti štatutárnych orgánov spoločností za porušenie súťažného práva. Mária Patakyová z Právnickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave sa v rámci tejto témy sústredila na náhradu škody, Peter Demčák z advokátskej kancelárie Havel, Holásek & Partners upriamil pozornosť najmä na dôležitosť prevencie pred porušovaním práva hospodárskej súťaže. Michaela Nosa z Protimonopolného úradu SR vysvetlila hlavné komponenty vymáhania práva ako sú sankcie, individuálne sankcie, súkromnoprávne žaloby, program zhovievavosti a urovnanie. Miroslav Uřířař z T-Mobile Czech Republic, a. s. sa pozrel na tému z pohľadu korporátneho právnika a priblížil aktuálne riziká v odvetví elektronických komunikácií.

Pre vyše dvesto účastníkov z piatich krajín bola medzinárodná konferencia vynikajúcou príležitosťou na názorový výmenu s predstaviteľmi iných krajín, inštitúcií a profesií, ktorých spája záujem na tom, aby hospodárska súťaž a súťažné právo fungovali čo najlepšie. Ďalšia májová konferencia na tému práva hospodárskej súťaže sa bude konať opäť o rok.

PMÚ SR partnerom Letnej školy slovenských ekonómov

V dňoch 23. – 26. mája 2013 sa v Beluškých Slatinách konala Letná škola slovenských ekonómov 2013. Organizátorom bola Katedra hospodárskej politiky Ekonomickej univerzity v Bratislave a jedným z partnerov podujatia bol aj Protimonopolný úrad Slovenskej republiky. Na letnej škole sa okrem zástupcov úradu zúčastnili predstavitelia Národnej banky Slovenska, viacerých výskumných inštitúcií ako aj profesori

a študenti slovenských univerzít, aby si vymenili vedeckotechnické poznatky z oblasti ekonómie a využili priestor na diskusiu. Zástupcovia úradu v rámci svojej prezentácie priblížili účastníkom prechod z formálneho na viac ekonomický prístup pri posudzovaní prípadov v hospodárskej súťaži a zamerali sa na problematiku tepelného hospodárstva zo súťažného pohľadu.

Na PMÚ SR sa diskutovalo o usmerneniach zjednodušujúcich kontrolu koncentrácií

V stredu 19. júna 2013 sa na Protimonopolnom úrade Slovenskej republiky uskutočnilo pracovné stretnutie predstaviteľov odboru koncentrácií s advokátmi a zástupcami podnikov, ktorých sa problematika kontroly koncentrácií dotýka alebo ich zaujíma. Úrad predstavil prítomným dva dôležité dokumenty, ktoré majú zjednodušiť proces posudzovania koncentrácií. Jeden z dokumentov je novinkou a predstavuje usmernenie k spôsobu výpočtu obratu pre naplnenie notifikačných kritérií. Úrad ním podrobnejšie vysvetľuje spôsob a rôzne osobitosti výpočtu obratu, ktoré nie sú obsiahnuté v zákone o ochrane hospodárskej súťaže a vykonávacích predpisoch. Pritom výška obratu rozhoduje o tom, či koncentrácia podlieha kontrole úradu. Úrad aj takýmto spôsobom využíva možnosť spätnej väzby, aby zapracoval pripomienky, námety a návrhy z praxe do finálnej verzie usmernenia, keďže oba dokumenty majú slúžiť predovšetkým odbornej verejnosti pre lepšiu orientáciu v problematike, pričom deklaruje postoje a pozíciu úradu. Druhým dokumentom, s ktorým úrad predstúpil pred odbornú verejnosť, bolo revidované usmernenie k prednotifikačným kontaktom. Úrad považuje kontakty s podnikateľmi ešte pred oficiálnym oznámením koncentrácie za veľmi užitočnú súčasť posudzovania koncentrácií a na základe doterajších skúseností odporúča účastníkom koncentrácie iniciovať prednotifikačné kontakty pri všetkých, aj zdanlivo bezproblémových koncentráciách. Môžu tak predísť situáciám, kedy je oznámenie koncentrácie neúplné, alebo zavčas identifikovať súťažné obavy vyplývajúce z koncentrácie, či zabezpečiť transparentnosť postupov úradu a predvídateľnosť konaní o koncentráciách pre spájajúcich sa podnikateľov. Nové usmernenie uprednostňuje neformálnu e-mailovú, telefonickú a osobnú komunikáciu a zjednodušuje procesný postup. Pracovné stretnutie k usmerneniam vzťahujúcim sa ku kontrole koncentrácií bolo jednou z tohtoročných aktivít úradu v rámci prehodnocovania tzv. „soft law“.

MEDZIREZORTNÉ PRIPOMIENKOVÉ KONANIE

V rámci medzirezortného pripomienkového konania vyjadril úrad stanovisko k šiestim návrhom zákonov, legislatívnemu zámeru zákona, vyhláške ÚVO a návrhu opatrení na konsolidáciu železničnej dopravy Slovenskej republiky.

Úrad uplatnil zásadné vecné pripomienky k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 233/1995 **o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti**, ktorý predkladalo Ministerstvo spravodlivosti SR. V niektorých ustanoveniach videl snahu o elimináciu počtu exekútorov, čo vníma ako nežiaduce obmedzenie hospodárskej súťaže. Úrad nevidí dôvod na predĺženie praxe exekútorského koncipienta z troch na päť rokov, ktorá nežiaduco zvyšuje bariéru vstupu na trh. Úrad zásadne nesúhlasí s návrhom vypísať výberové konanie na exekútorov vždy, ak tak nariadi Ministerstvo spravodlivosti SR, ktoré by tak mohlo rozhodovať o počte exekútorov. Podľa úradu nie sú objektívne dôvody na takýto regulačný zásah, ktorého následkom bude zníženie kvality služieb exekútorov, keďže sa odstráni tlak na efektívne vykonávanie exekučnej činnosti. Podľa úradu je predkladaný návrh v rozpore s filozofiou liberalizácie profesijných služieb Európskej komisie, ktorá túto filozofiu deklarovala vo viacerých dokumentoch, napríklad v Lisabonskej stratégii alebo v Správe o súťaži v oblasti profesijných služieb v EU.

Úrad mal konkrétnu vecnú odporúčacu pripomienku k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2007 Z. z. **o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka**.

Konkrétne vecné odporúčacie pripomienky mal úrad aj k vyhláške Úradu pre verejné obstarávanie **o postupe certifikácie dokumentov, postupov a činností vo verejnom obstarávaní**, ktorými odporúčal podrobnejšiu úpravu regulácie výkupu plynárenských zariadení.

Úrad mal konkrétnu odporúčacu pripomienku k **legislatívnemu zámeru zákona o odpadoch** predkladanému Ministerstvom životného prostredia SR. Pripomienka sa týkala podmienky udelenia autorizácie kolektívnym organizáciám. Podľa úradu požiadavka 100% pokrytia územia kolektívnou organizáciou vytvára bariéru vstupu na trh a zabraňuje rozvoju konkurencie medzi kolektívnymi organizáciami.

Viacero konkrétnych odporúčaných pripomienok uplatnil úrad k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 223/2001 Z. z. **o odpadoch**. Úrad navrhoval spresniť podmienky vývozu odpadu mimo územia SR ako aj postup

registrácie výrobcov batérií a akumulátorov. Takisto požiadavka minimálne 100 zakladateľov kolektívnej organizácie podľa úradu obmedzuje maximálny počet kolektívnych organizácií na trhu a pôsobí ako bariéra vstupu na trh a rozvoja konkurencie v oblasti kolektívnych organizácií.

Konkrétne odporúčacie pripomienky mal úrad k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 543/2002 Z. z. **o ochrane prírody a krajiny**, kde úrad nevidí dôvod, aby sprievodcovská činnosť v chránených krajinných oblastiach s tretím až piatym stupňom ochrany podliehala regulácii.

Úrad pripomienkoval tiež návrhy zákonov **o spotrebnej dani z alkoholických nápojov a z tabakových výrobkov** predkladaných Ministerstvom financií SR a **návrh opatrení na konsolidáciu železničnej nákladnej dopravy SR**, ktorú predložilo Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

PUBLIKAČNÉ AKTIVITY A PREDNÁŠKY

V uplynulých mesiacoch uverejnila zamestnankyňa úradu Zuzana Šabová články v Právnom obzore 2/2013 ("Zásada nullum crimen sine lege a ukládanie sankcií v súťažnom práve") a v časopise Antitrust 1/2013 (Výber z rozhodnutí slovenských súdov vo veciach ochrany hospodárskej súťaže). Takisto vystúpila s diskusným príspevkom „Praktické skúsenosti a problémy spojené s miestnym šetrením“ na workshope organizovanom Právnickou fakultou Masarykovej univerzity v Brne, na ktorej sa diskutovalo o dopadoch novelizácie zákona o ochrane hospodárskej súťaže pre úradu a pre právnu istotu súťažiteľov. http://site.law.muni.cz/PDF/2013_05_22_pozvanka_diskuze_hospodarska_soutez.pdf

Semináre o kartelových dohodách vo verejnom obstarávaní zorganizoval úrad v spolupráci s Ministerstvom financií SR v apríli až júni pre Správy finančnej kontroly v mestách Bratislava, Zvolen, Košice. Semináre boli ďalšími zo série podujatí informujúcich vybrané subjekty so súťažnými rizikami vo verejnom obstarávaní. Podobné semináre zorganizoval úrad v minulosti pre ministerstvá a iné orgány štátnej správy a samosprávy, ktoré využívajú verejné zdroje a môžu byť ohrozené kartelovými dohodami vo verejnom obstarávaní. Zamestnanci úradu objasnili právne a ekonomické súvislosti bid-riggingu, vysvetlili jeho škodlivosť a ukázali cesty, ako zmenšovať priestor pre kolúziu pri príprave tendrov. Kolúzia vo verejnom obstarávaní znamená dohodu medzi uchádzačmi, na základe ktorej je vopred dohodnutý víťaz. Cieľom seminárov je zlepšenie spolupráce pri identifikácii podozrivých protisúťažných postupov podnikateľov zapojených do tendrov.

AKTUALITY Z EURÓPSKEJ KOMISIE

Komisia začala prešetrovať MasterCard

Európski spotrebiteľia a firmy uskutočňujú ročne viac ako 40 percent bezhotovostných platieb prostredníctvom platobných kariet. Je preto prioritou Európskej komisie zabrániť narušeniam súťaže medzibankovými dojednaniami o poplatkoch a iných podmienkach. V tejto súvislosti Komisia začala správne konanie, aby zistila, či MasterCard bránil súťaži v Európskom hospodárskom priestore (ďalej iba „EHP“). Začatie konania neprejudikuje výsledok šetrenia. Okrem toho Komisia zvažuje navrhnúť reguláciu, ktorá zabezpečí právnu istotu a rovnaké podmienky pre všetkých poskytovateľov v celej EÚ. Komisia začala hĺbkové prešetrovanie a) medzibankových poplatkov, b) všetkých pravidiel, ktoré obmedzujú možnosť obchodníkov profitovať z lepších podmienok ponúkaných bankami založenými inde na vnútornom trhu, 3) súvisiace obchodné pravidlá alebo praktiky spoločnosti MasterCard, (napr. pravidlo „čestného držiteľa všetkých kariet“, ktoré zaväzuje obchodníkov akceptovať všetky typy kariet MasterCard).

Tieto poplatky a praktiky môžu obmedzovať súťaž, spomaliť cezhraničný obchod a poškodiť spotrebiteľov v EÚ. Súčasne Komisia prešetruje podobné praktiky spoločnosti Visa. Komisia uprednostňuje rovnaké podmienky pre všetkých poskytovateľov platobných kariet, preto prešetrovanie týkajúce sa MasterCard a Visa bežia paralelne. Komisia chce do leta navrhnúť legislatívu k medzibankovým poplatkom pre platobné karty. Ak by boli také pravidlá prijaté Radou a Európskym parlamentom, mohli by zabezpečiť právnu istotu a rovnaké pravidlá pre všetkých poskytovateľov. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-314_en.htm

Komisia akceptovala záväzky ČEZ týkajúce sa českého trhu s elektrinou

Európska komisia akceptovala súbor záväzkov, ktoré ponúkol ČEZ. Komisia sa obávala, že ČEZ by mohol zneužiť dominantné postavenie na trhu rezervovaním si kapacity v prenosovej sústave, aby zabránil vstupu súťažiteľov na trh. Po tom, čo Komisia začala šetrenie, ČEZ navrhol, že sa zbaví významnej časti svojej výrobnéj kapacity. Po konzultáciách s účastníkmi na trhu je Komisia spokojná, že konečné záväzky ČEZ rozptýlili jej obavy. Joaquín Almunia, viceprezident Komisie zodpovedný za súťaž povedal: „Väčšia súťaž vedie k nižším cenám. Zbavenie sa významnej výrobnéj kapacity dovolí novému hráčovi vstúpiť na český trh elektrickej energie a súťažiť s ČEZ. Z toho budú mať prospech všetci spotrebiteľia elektriny“.

V priebehu šetrenia Komisia dospela k predbežnému názoru, že ČEZ by mohol brániť vstupu na trh výroby a veľkoobchodného zásobovania elektrinou konkrétne prostredníctvom rezervácie v prenosovej sústave predbežnej kapacity, ktorú nepotrebuje v daný moment.

Aby vyvrátil obavy Komisie, ČEZ navrhol, že sa zbaví výrobnéj kapacity 800 až 1000 MW. Presnejšie, ČEZ navrhol odpredať jednu z elektrární Počerady, Chvaletice či Mělník spoločne s Tisovou. Získanie niektorého z týchto aktív dovolí kupcovi etablovať sa na trhu. Nový hráč by mal byť schopný postupne rozvíjať širšie portfólio výrobných aktív a napokon súťažiť s ČEZ. http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-320_en.htm

Európska komisia urobila inšpekcie v sektore ropy

Komisia vykonala 14. mája 2013 razie v troch najväčších rafinériách sveta - BP, Shell a Statoil kvôli podozreniu z fixovania cien v sektore ropy a biopalív. Podľa Komisie sa spoločnosti mohli dohodnúť, že poskytnú „deformované ceny“ agentúre Platts vydávajúcej cenové indexy nafty a plynu, aby mohli manipulovať cenami na trhu ropy a biopalív. Komisia sa taktiež domnieva, že mohli brániť iným firmám vstupovať do procesu určovania cien. Odhady cien agentúr publikujúcich cenové indexy slúžia ako benchmark pre obchod na fyzických trhoch a trhoch finančných derivátov pre množstvo komoditných produktov v Európe a na svete. Aj malá deformácia odhadnutých cien môže mať obrovský dopad na ceny ropy, kúpu a predaj výrobkov čistenej ropy a biopalív, čo potenciálne škodí konečným spotrebiteľom.

Inšpekcie v sektore cukru

Dňa 23. apríla 2013 Komisia uskutočnila neohlásené inšpekcie v priestoroch spoločností aktívnych v cukrárenskom priemysle v niektorých členských krajinách. Inšpekcie sa týkajú dodávok bieleho cukru v najrôznejších formách. Komisia má dôvody domnievať sa, že spoločnosti mohli narušiť súťažné pravidlá EÚ, ktoré zakazujú kartely a reštriktívne obchodné praktiky. Neohlásené inšpekcie sú predbežným krokom pri vyšetrovaní možných protisúťažných praktík. Skutočnosť, že Komisia vykonala inšpekcie, neznamená, že spoločnosti sa previnili protisúťažným správaním, ani neprejudikuje výsledok vyšetrovania.

http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-13-443_en.htm

AKTUALITY Z INÝCH SÚŤAŽNÝCH AUTORÍT

Španielsky poštový operátor dostal pokutu za zneužitie dominantného postavenia

Španielsky súťažný úrad pokutoval španielsku poštovú službu Correos sumou 3,3 milióna eur za zneužitie dominantného postavenia pri doručovaní štátnych zásielok. Úrad zistil, že Correos bránil konkurentom zúčastniť sa distribúcie úradnej pošty tým, že im odmietal vydať certifikovaný príjmový doklad, ktorý požaduje zákon pri doručovaní úradnej pošty, ako sú napríklad súdne a daňové zásielky. Correos odmietal teda konkurentom prístup k verejnej poštovej sieti.

Correos, bývalý štátny monopol doposiaľ v úplnom vlastníctve štátu stále kontroluje infraštruktúru španielskeho poštového systému, hoci je povinný zo zákona deliť sa o sieť s inými spoločnosťami. Vylučujúc konkurentov z doručovania štátnych zásielok, dôležitej časti siete, Correos dal sám sebe monopol oficiálneho poštového doručovateľa.

Rozhodnutie uzatvára vyšetrowanie začaté v máji 2011 po tom, čo sa skupina konkurenčných poštových služieb sťažovala na Národnú poštovú sektorovú komisiu, ktorá postúpila vec súťažnému úradu. <http://www.cncompetencia.es/Inicio/Noticias/tabid/105/Default.aspx?Contentid=605941&Pag=4>

V Kanade padli obvinenia za cenový kartel v čokoládovom priemysle

Kanadský súťažný úrad obvinil tri spoločnosti a tri osoby z trestného činu tajnej dohody pri fixovaní cien čokoládových výrobkov v Kanade. Pri prešetrowaní úrad odhalil dôkazy, ktoré svedčili o tom, že obvinení sa tajne dohovárali na fixovaní cien čokoládových výrobkov. Dôkazy postúpil úrad prokuratúre a tá vznesla žaloby proti obvineným.

Tri obvinené spoločnosti sú Nestlé Canada, Mars Canada a ITWAL, národná sieť nezávislých veľkoobchodných distribútorov. Tri obvinené osoby sú Robert Leonidas, bývalý prezident Nestlé Canada, Sandra Martinéz, bývalá prezidentka čokoládovne vyrábajúcej pre Nestlé Canada a David Glenn Stevens, výkonný prezident ITWAL.

Podľa kanadského súťažného zákona je trestným činom, ak dvaja alebo viacej súťažiteľov alebo potenciálnych súťažiteľov sa tajne dohovára, súhlasí alebo zjedná fixovanie cien, delenie zákazníkov alebo obmedzí výrobu.

Porušenie tohto ustanovenia možno potrestať pokutou až 25 mil. dolárov a/alebo väzením do 14 rokov. V tomto prípade je možná pokuta do 10 mil. dolárov a trest odňatia slobody do piatich rokov. <http://www.competitionbureau.gc.ca/eic/site/cb-bc.nsf/eng/03569.html>

Odvolací súd USA potvrdil rozhodnutie FTC

Odvolací súd USA potvrdil rozhodnutie Federal Trade Commission (FTC), úradu pre ochranu súťaže a spotrebiteľov USA o tom, že štátna Komora zubárov Severnej Karolíny potláčala súťaž tým, bránila ne zubárom poskytovať služby bielenia zubov.

Podľa FTC Komora zubárov poslala tucty príkazov na zastavenie činnosti ne zubárom zapodievajúcim sa bielením zubov, tvrdiac, že praktizovali zubné lekárstvo nezákonne a nariadila im prestať s touto činnosťou. Komora zubárov tiež odrádzala ne zubárov, ktorí zvažovali začať s bielením zubov. Komora mala tiež posilať listy majiteľom obchodných stredísk a realitným spoločnostiam, v ktorých ich nabáda la neprenajímať priestory poskytovateľom týchto služieb.

Vo svojom rozhodnutí v roku 2011 FTC zistil, že správanie Komory zubárov bolo nezákonné, viedlo k vyšším cenám a obmedzilo spotrebiteľom výber. FTC dospela k záveru, že správanie sa Komory zubárov malo jasnú tendenciu potlačiť súťaž.

Odvolací súd zamietol žalobu Komory zubárov postavenú na tvrdení, že správanie sa Komory je chránené pred federálnym antitrustovým prieskumom doktrínou štátneho záujmu, ktorá oslobodzuje určité správanie štátu od antitrustového prieskumu. Súd rozhodol, že štátny subjekt zložený z účastníkov na regulovanom trhu, ktorí sú vyberaní svojimi spoluúčastníkmi na trhu a sú povinní im skladať tiež účty, sú súkromnými osobami. Tieto osoby sú chránené iba v prípade, ak je jasne artikulované, že štátna politika má nahradiť súťaž a ak je aktívny dohľad zo strany štátu. „V konečnom dôsledku, povedal sudca Shedd, je prípad o štátnom orgáne riadenom súkromnými osobami, ktoré prekračovali právomoci zverené im štátom, aby vytesnili konkurenta z trhu.“

Komisia nariadila Komore zubárov prestať s protisúťažnými praktikami a informovaním ne zubárov, že služba bielenia zubov je nezákonná.

<http://www.ftc.gov/opa/2013/06/ncdental.shtm>

Na otázky Súťažného spravodajcu odpovedá riaditeľka odboru legislatívno-právneho a európskych záležitostí

Mgr. Michaela Nosa

Na nedávnej medzinárodnej konferencii o aktuálnych trendoch v súťažnom práve ste hovorili o astronomických ziskoch kartelov na celom svete. Súčasne ste upozornili, že ani rastúce sankcie nie sú schopné zabrániť recidíve. Ako by mal úrad postupovať, aby odstrašil spoločnosti od porušovania zákona?

V súčasnosti má úrad k dispozícii jeden hlavný nástroj, a to je práve ukladanie sankcií. Sankcia má podnikateľa, ktorý porušil pravidlá hospodárskej súťaže, potrestať a odstrašiť od ďalšieho porušovania. Zároveň má pôsobiť preventívne na iných podnikateľov, aby neporušovali zákon. Okrem toho, úrad aj prostredníctvom svojich iných aktivít upozorňuje podnikateľov na pravidlá hospodárskej súťaže, ich výhody pre ekonomiku a spotrebiteľa, ako aj následky v prípade nedodržiavania zákona, a tak sa snaží o prevenciu.

Akú vysokú pokutu môže úrad uložiť? Čo všetko sa berie do úvahy pri stanovovaní výšky pokuty?

Úrad môže uložiť sankciu maximálne do výšky 10% obratu podnikateľa dosiahnutého za predchádzajúce uzavreté účtovné obdobie. Pri ukladaní pokuty úrad vychádza zo zákonných ustanovení, a to najmä § 38 ods. 9 ZOHS¹ a v prípade antitrustových porušení z Usmernenia úradu, zverejneného na webovom sídle úradu², ktoré stanovuje postup pri výpočte

pokuty. V zmysle týchto ustanovení úrad berie do úvahy napríklad závažnosť, časové trvanie porušovania, tam, kde je to účelné, veľkosť relevantného trhu, prípadný dopad na trh, ako aj prípadné poľahčujúce a priťažujúce skutočnosti, ako napríklad opakované porušovanie, odmietnutie spolupracovať s úradom, postavenie ako vodcu alebo iniciátora porušovania, alebo neplnenie dohody obmedzujúcej súťaž v praxi.

Aká vysoká by mala byť sankcia, aby mala odstrašujúci účinok?

Je naozaj otázne, aká vysoká by mala byť sankcia, aby odstrašila od porušenia zákona. Keďže pokuta nemá zároveň spôsobiť odchod podnikateľa z trhu, hranica 10% bola stanovená ako hranica, ktorá výrazne nezasahuje podnikateľa; táto v súčasnosti prevažuje v celej EÚ. Pri určení, či je sankcia dostatočná sa v teórii vo vzťahu ku kartelom, ktoré patria k najzávažnejším porušeniam uvádza, že je potrebné prihliadnuť na výšku pravdepodobnosti odhalenia kartelu. Štúdia anglického úradu „Office of Fair Trading“ „OFT“ uvádza, že ak berieme do úvahy, že percento odhalenia kartelu nie je viac ako 20%, cena je o 20% vyššia ako konkurenčná cena, potom pokuta by mala byť 100% z relevantného obratu. Autor W. Wils v jednom zo svojich článkov napríklad uvádza, že ak je dohodnutá kartelová cena zvýšená o 10%, čo sa prejaví na zvýšení ziskov o 5% z celkového obratu podniku, kartel trvá 5 rokov a pravdepodobnosť odhalenia je 16%, hranica, od ktorej by sankcia bola odstrašujúca, je 150% z relevantného obratu podniku. Z uvedeného sa javí, že sankcie ukladané úradmi na ochranu hospodárskej súťaže nie sú dostatočne odstrašujúce. Zároveň je otázne, či by mohli prevyšovať administratívne sankcie 10% z obratu podnikateľa. Z praxe iných NCA (národných súťažných úradov) a štúdií sa ukazuje, že je účelné, ak je systém týchto sankcií doplnený aj o iné postihy, či už administratívno-právne alebo trestnoprávne, individuálnymi sankciami priamo pre manažérov, štatutárov zodpovedných za porušenie v rámci spoločnosti alebo efektívne fungujúcim systémom vymáhania náhrady škody.

¹ Zákon č. 136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov

² <http://www.antimon.gov.sk/487/metodicky-pokyn-o-postupe-pri-urcovani-pokut.axd>

Čo sa deje v prípade, ak spoločnosť nie je schopná zaplatiť pokutu?

Ako som už spomenula, sankcia nemá spôsobiť priamo odchod podnikateľa z trhu. Neschopnosť platiť je však potrebné tiež zo strany podnikateľa preukázať a následne preskúmať na základe rôznych interných dokumentov, napríklad finančných výkazov, možnosti získať úver a pod., samotné konštatovanie podnikateľa na zníženie pokuty z tohto titulu nestačí. EK napríklad znížila pokuty z tohto titulu niekoľkým spoločnostiam v prípade "bathroom fittings", pričom nie všetkým účastníkom kartelu, túto námietku uznala.

Sú rozdiely v stanovení výšky pokuty jednotlivými súťažnými úradmi v Európskej únii a vo svete? V ktorých krajinách ukladajú súťažné úrady najvyššie sankcie?

V rámci EÚ je metodika kalkulácie pokuty obdobná. Väčšina krajín vychádza z relevantného obratu podnikateľa a zohľadňuje podobné skutočnosti pri kalkulácii pokuty. Konkrétne zohľadnenie v rámci výpočtu sa môže rôzniť. Zároveň je potrebné brať do úvahy aj skutočnosť, že ide o správnu úvahu a prípady sa zväčša líšia a nikdy nebývajú totožné. Desaťpercentná hranica pre ukládanie pokuty je rovnaká takmer vo všetkých štátoch EÚ. Vo svete existujú rôzne systémy a závisí aj od toho, či prevažuje trestnoprávna zodpovednosť alebo administratívne alebo súkromnoprávne vymáhanie súťažného práva.

Ako je to s ukladaním individuálnych sankcií na Slovensku?

V súčasnosti je v SR aj trestnoprávna zodpovednosť za konanie v rozpore so ZOHS. Ustanovenie § 250 Trestného zákona pokrýva takmer akékoľvek porušenie v rozpore so ZOHS, ktorými je spôsobená značná škoda inému podnikateľovi alebo sa ohrozí chod jeho podniku. Nevieť však o prípade, kedy by bolo vedené trestné stíhanie voči fyzickej osobe. Jedným z dôvodov môže byť aj nedokonalá formulácia v Trestnom zákone a neprepojenie administratívneho vyšetrovania súčasne s trestným, kedy by sa paralelným vyšetrovaním dosiahla vyššia efektívnosť. Rovnako by bolo vhodné sa zamyslieť nad zúžením trestnoprávnej zodpovednosti len na oblasť kartelov.

Bližšie informácie:

Alena Sedláková
Hovorkyňa a tlačová tajomníčka
Protimonopolný úrad Slovenskej republiky
Drieňová 24, 826 03 Bratislava
Tel.: +421 2 4333 3880, +421 915 797 546
Fax: +421 2 43 33 35 72
E-mail: hovorca@antimon.gov.sk
Web: www.antimon.gov.sk